

Верховний
Суд

ОГЛЯД
судової практики Касаційного
адміністративного суду
у складі Верховного Суду
за I півріччя 2025 року

Рішення, внесені до ЄДРСР
за період з 01.01.2025 по 30.06.2025

РОЗДІЛ І. СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ СУДОВОЮ ПАЛАТОЮ З РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ ТА ІНШИХ ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПЛАТЕЖІВ	10
ПІДРОЗДІЛ 1. Оподаткування.....	10
Глава 1. Міжнародне оподаткування.....	10
1. Про застосування зниженої ставки податку на доходи нерезидента	10
3. Про дійсність договору позики з нерезидентом та можливість підтвердження реальності господарських операцій поза межами податкової перевірки	10
4. Про застосування методу порівняльної неконтрольованої ціни	11
Глава 2. Порядок оподаткування доходу	11
1. Оподатковуваний дохід.....	11
1.1. Про правові наслідки зміни ставки орендної плати без внесення змін до договору оренди	11
1.2. Про облік роялті та витрат на рекламні ролики	12
2. Єдиний соціальний внесок.....	12
2.1. Про нарахування єдиного соціального внеску на харчування працівників з інвалідністю.....	12
2.2. Про строк для подання заяви щодо списання недоїмки з єдиного внеску	12
3. Податок на додану вартість.....	12
3.1. Про анулювання реєстрації платника податку на додану вартість	12
3.2. Про оприбуткування податком на додану вартість під час продажу активів	13
3.3. Про поновлення реєстрації платника податку на додану вартість після скасування анулювання.....	13
3.4. Про застосування пільгової ставки податку на додану вартість у розмірі 7 % під час імпорту марлевої тканини для медичних цілей.....	13
3.5. Про межі податкових обмежень щодо відшкодування податку на додану вартість у разі застосування санкцій до акціонерів платника на підставі Закону України «Про санкції»	14
3.6. Про відсутність права в постачальника зменшити податкові зобов'язання в разі втрати покупцем статусу платника податку на додану вартість.....	14
4. Єдиний податок	15

4.1. Про анулювання реєстрації платника єдиного податку та вимоги до процедури перевірки й оформлення актів	15
4.2. Про врахування доходу за ставкою 2 % при переході на іншу групу єдиного податку після 01 серпня 2023 року та анулювання реєстрації фізичної особи – підприємця як платника єдиного податку	15
4.3. Про відмову в реєстрації платником єдиного податку з огляду на наявність податкового боргу.....	16
5. Податкові пільги	16
5.1. Про дискреційні повноваження органів військової адміністрації в разі надання податкових пільг.....	16
5.2. Про податкові пільги на землю в умовах воєнного стану.....	16
Глава 3. Реалізація компетенції податкового органу	17
1. Про проведення фактичної перевірки та застосування штрафних санкцій за порушення вимог до фіскальних чеків	17
2. Про належне обґрунтування рішень контрольних органів про стягнення податкового боргу	18
3. Про правомірність підписання наказу про проведення позапланової перевірки, визначення її підстав і меж	18
4. Про порядок розгляду заперечень платника під час проведення позапланової документальної перевірки	18
5. Про недопустимість установлення нецільового використання підакцизного пального в межах камеральної перевірки	19
Глава 4. Фінансова відповідальність	19
1. Пеня	19
1.1. Про нарахування пені без ухвалення податкового повідомлення-рішення	19
1.2. Про вплив форс-мажорних обставин на нарахування пені за порушення строків розрахунків за валютними операціями в умовах воєнного стану	19
2. Штрафні санкції.....	20
2.1. Про мораторій на штрафи за податкові правопорушення під час воєнного стану.....	20
2.2. Про відповідальність платника за порушення строків реєстрації податкових накладних в умовах воєнного стану	20
2.3. Про умови застосування штрафних санкцій за несвоєчасну сплату податкових зобов'язань та доведення умислу платника	20

2.4. Про несвоечасну реєстрацію податкових накладних в умовах воєнного стану.....	21
ПІДРОЗДІЛ 2. Митна справа	21
1. Про коригування митної вартості товарів за результатами перевірки митними органами	21
2. Про класифікацію сумішей запашних речовин і харчових ароматизаторів для обробки тютюнових та інших продуктів згідно з УКТ ЗЕД.....	22
ПІДРОЗДІЛ 3. Валютне регулювання і валютний контроль	22
1. Про обрахунок строку виплати заборгованості щодо операцій з експорту продукції.....	22
2. Про продовження граничних строків розрахунків за зовнішньоекономічним договором.....	22
РОЗДІЛ 2. СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ СУДОВОЮ ПАЛАТОЮ З РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ЗАХИСТУ СОЦІАЛЬНИХ ПРАВ	23
ПІДРОЗДІЛ 1. Містобудування та архітектурна діяльність.....	23
1. Про обрання належного способу захисту інтересів держави у сфері охорони культурної спадщини.....	23
2. Про відмінність паспорта прив'язки тимчасової споруди від документів дозвільного характеру, строки дії яких автоматично продовжуються на період воєнного стану.....	23
ПІДРОЗДІЛ 2. Здійснення публічно-владних управлінських функцій із розпорядження земельними ділянками; землеустрою; державної експертизи землевпорядної документації; регулювання земельних відносин	24
1. Про обов'язок підприємств-балансоутримувачів вести облік зелених насаджень	24
ПІДРОЗДІЛ 3. Дозвільна система у сфері господарської діяльності; ліцензування видів господарської діяльності; нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності; реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності; розроблення і застосування національних стандартів, технічних регламентів та процедур оцінки відповідності.....	24
1. Про право надрокористувача здійснювати геологічне вивчення чи видобування.....	24
одного виду корисних копалин	24
2. Про здійснення господарської діяльності в господарській зоні національних природних парків	25

3. Про надання органу державного нагляду інформації про походження продукції без документів щодо її виробника.....	25
4. Про преюдиційність судового рішення щодо анулювання спеціального дозволу на користування надрами.....	25
5. Про повноваження Національної поліції України при обстеженні об'єктів дозвільної системи.....	26
6. Про умови декларування виконання робіт підвищеної небезпеки на території кількох адміністративно-територіальних одиниць (областей) в одній декларації.....	26
7. Про неприпустимість анулювання спеціальних дозволів на користування надрами на підставі нових законодавчих обмежень щодо кінцевих бенефіціарних власників.....	26
8. Про особливості визначення строку дії дозволів на розміщення зовнішньої реклами в умовах карантину та воєнного стану.....	27
ПІДРОЗДІЛ 4. Державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень.....	27
1. Про обов'язки державного реєстратора при перевірці судового рішення для вчинення реєстраційних дій.....	27
ПІДРОЗДІЛ 5. Реалізація державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики.....	28
1. Про компенсацію за недотримання стандартів якості послуг постачання природного газу.....	28
2. Про заборону нарахування плати та стягнення заборгованості за споживання житлово-комунальних послуг на тимчасово окупованих територіях у період воєнного стану.....	28
ПІДРОЗДІЛ 6. Державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців.....	29
1. Про державну реєстрацію зміни кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи з особи, щодо якої застосовані санкції у вигляді блокування активів, на іншу.....	29
ПІДРОЗДІЛ 7. Охорона навколишнього природного середовища.....	29
1. Про наслідки невиконання органом місцевого самоврядування цільової програми поводження з побутовими відходами.....	29
ПІДРОЗДІЛ 8. Реалізація публічної політики у сферах соціального захисту громадян та публічної житлової політики.....	29

1. Про право медичного працівника на одноразову виплату в разі встановлення йому групи інвалідності або ступеня втрати працездатності внаслідок захворювання на гостру респіраторну хворобу COVID-19, спричинену коронавірусом SARS-CoV-2	29
2. Про необґрунтованість вимог доопрацювання документів для призначення одноразової грошової допомоги, незважаючи на наявність у них судового рішення про факт спільного проживання позивачки з померлим військовослужбовцем	30
3. Про умови продовження виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам з 01 серпня 2023 року	30
4. Про недопустимість формального підходу при вирішенні питання щодо надання статусу учасника бойових дій	31
ПІДРОЗДІЛ 9. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування	31
1. Про індексацію пенсії із застосуванням коефіцієнтів збільшення показника середньої заробітної плати (доходу) в Україні	31
2. Про протиправність відмови в перерахунку пенсії військовому пенсіонеру з урахуванням додаткової вислуги років через неподання заявником до пенсійного органу розрахунку вислуги років	31
3. Про право на пільгове пенсійне забезпечення працівників підприємств, що займаються видобутком та переробкою кам'яної солі відповідно до Закону України «Про підвищення престижності шахтарської праці»	32
4. Про доплату до пенсії в розмірі 2000,00 грн та індексацію пенсії військовослужбовця у зв'язку зі зміною розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	32
5. Про індексацію пенсії із застосуванням коефіцієнтів збільшення показника середньої заробітної плати (доходу) в Україні за 2018–2020 роки	33
6. Про протиправність відмови органу Пенсійного фонду України в розрахунку пенсії державного службовця в разі неподання заявником довідки про заробітну плату за останнім місцем роботи на державній службі	33
7. Про відсутність права в роботодавців на апеляційне оскарження судових рішень у спорах про призначення пільгової пенсії	34
ПІДРОЗДІЛ 10. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування	34
1. Про необхідність подання окремої заяви для призначення державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства незалежно від отримання пенсії у зв'язку з втратою годувальника	34

2. Про обчислення щомісячної страхової виплати у зв'язку з професійним захворюванням у разі призупинення дії трудового договору через військову агресію російської федерації проти України	35
ПІДРОЗДІЛ 11. Праця та зайнятість населення	35
1. Про неприпустимість обміну персоналом (працівниками) між суб'єктами господарювання на підставі договорів про співробітництво	35
2. Про поширення вимоги закону щодо виконання нормативу працевлаштування осіб з інвалідністю на адвокатські об'єднання	36
ПІДРОЗДІЛ 12. Реалізація державної політики у сфері освіти, науки, культури та спорту	36
1. Про визначення обсягу державного замовлення за освітньо-кваліфікаційними та науковими рівнями	36
РОЗДІЛ 3. СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ СУДОВОЮ ПАЛАТОЮ З РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ ТА РЕФЕРЕНДУМУ, А ТАКОЖ ЗАХИСТУ ПОЛІТИЧНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН	37
ПІДРОЗДІЛ 1. Забезпечення права особи на звернення до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів.....	37
1. Про розпорядника інформації щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності адвокатів.....	37
2. Про обмеження права компенсації за зруйноване майно для іноземців	37
ПІДРОЗДІЛ 2. справи, що виникають із відносин публічної служби, зокрема щодо прийняття та проходження служби	38
Глава 1. Проходження служби військовослужбовцями	38
1. Про право на додаткову винагороду військовослужбовцю	38
2. Про причинний зв'язок загибелі військовослужбовців	38
3. Про розрахункову величину для посадового окладу та окладу за військове звання з 20 травня 2023 року.....	39
Глава 2. Проходження публічної служби	39
1. Про неможливість оголошення конкурсу на посаду керівника комунального підприємства під час воєнного стану.....	39
2. Про притягнення службової особи до матеріальної відповідальності у зв'язку із затримкою розрахунку з працівником при його звільненні.....	39

3. Про правове регулювання виплат для посад патронатної служби на території з підвищеною загрозою у зв'язку з можливими чи дійсними бойовими діями	40
4. Про застосування статті 236 Кодексу законів про працю України в разі скасування судового рішення про поновлення працівника на посаді	40
ПІДРОЗДІЛ 3. Справи, що виникають з відносин публічної служби, зокрема щодо звільнення з публічної служби.....	41
1. Про врахування щомісячної винагороди для обчислення компенсації за невикористану відпустку при звільненні військовослужбовця	41
2. Про неможливість звільнення з військової служби під час мобілізації через досягнення пенсійного віку	41
3. Про право командування приймати рішення щодо увільнення військовослужбовців від займаних посад і їх подальшого призначення	41
4. Про можливість звільнення з військової служби одного із синів для догляду за батьком – особою з інвалідністю	42
5. Про правову природу додаткової винагороди при звільненні зі служби в поліції	42
ПІДРОЗДІЛ 4. Громадський порядок та безпека, національна безпека та оборона України (зокрема щодо дорожнього руху, транспорту та перевезення пасажирів).....	42
1. Про повноваження Служби безпеки України при прийнятті рішень про заборону в'їзду в Україну іноземцям та особам без громадянства	42
2. Про статус автомобільного перевізника, що здійснює перевезення вантажів	43
ПІДРОЗДІЛ 5. Примусове виконання судових рішень і рішень інших органів.....	43
1. Про стягнення з боржника виконавчого збору й основної винагороди за виконання одного судового рішення	43
2. Про підстави виключення боржника з Єдиного реєстру боржників	44
РОЗДІЛ 4. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПИТАННЯ	44
ПІДРОЗДІЛ 1. Право звернення до суду	44
1. Про відсутність у Державної служби України з надзвичайних ситуацій права звертатися до суду з позовом щодо зобов'язання приведення у стан готовності захисних споруд.....	44
2. Про неможливість касаційного оскарження постанов апеляційного суду, що усувають перешкоди для продовження розгляду справи	45

ПІДРОЗДІЛ 2. Юрисдикція спору	45
1. Про неможливість оскарження наказу Пенсійного фонду України в частині надання працівникам відділу обслуговування громадян права підпису розрахунків фактичних витрат на виплату та доставку пенсій.....	45
ПІДРОЗДІЛ 3. Процесуальні строки	45
1. Про обчислення строків звернення до суду при вирішенні спорів щодо стягнення заробітної плати (грошового забезпечення) у зв'язку з набуттям чинності змінами до статті 233 КЗпП України	45
2. Про врахування мобілізації як поважної причини для поновлення процесуальних строків.....	46
3. Про обчислення строку на апеляційне оскарження судового рішення в разі правонаступництва суб'єкта владних повноважень.....	46
ПІДРОЗДІЛ 4. Забезпечення позову.....	47
1. Про застосування заходів забезпечення позову у справах про стягнення податкового боргу в умовах воєнного стану.....	47
2. Про недостатність факту відкриття виконавчого провадження як підстави для вжиття заходів забезпечення позову.....	48
ПІДРОЗДІЛ 5. Апеляційне оскарження судових рішень.....	48
1. Про неможливість касаційного оскарження постанов апеляційного суду, що усувають перешкоди для продовження розгляду справи	48
ПІДРОЗДІЛ 6. Судові витрати	48
1. Про сплату судового збору за подання апеляційної скарги.....	48

РОЗДІЛ І. СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ СУДОВОЮ ПАЛАТОЮ З РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ ТА ІНШИХ ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПЛАТЕЖІВ

ПІДРОЗДІЛ 1. Оподаткування

Глава 1. Міжнародне оподаткування

1. Про застосування зниженої ставки податку на доходи нерезидента

Згідно з правилами Податкового кодексу України та міжнародними договорами право на застосування зниженої ставки податку на доходи нерезидента має лише той, хто є фактичним бенефіціарним власником доходу. Нерезидент, який є лише посередником або номінальним отримувачем без фактичного розпорядження доходом, не може скористатися пільговими умовами оподаткування.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 березня 2025 року у справі № 500/1744/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125933033>

2. Про визначення постійного представництва іноземної компанії в Україні

Для визнання діяльності іноземної компанії постійним представництвом в Україні достатньо встановити регулярний характер її господарської діяльності через представників, які укладають угоди та здійснюють ключові функції на території України. Наведене зобов'язує іноземну компанію сплачувати податки на доходи, отримані від такої діяльності, згідно зі ставкою, що відповідає загальним нормам оподаткування.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 березня 2025 року у справі № 280/4264/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126136681>

3. Про дійсність договору позики з нерезидентом та можливість підтвердження реальності господарських операцій поза межами податкової перевірки

Відсутність реєстрації договору позики або змін до нього в Національному банку України не є підставою для визнання такого договору недійсним чи безнадійним і не може бути підставою для включення суми боргу до складу оподаткованого доходу. Первинні документи є необхідною, але не виключною умовою підтвердження реальності господарських операцій. Документи, що мають допоміжний характер і не є первинними в значенні пункту 44.6 статті 44 Податкового кодексу України, не

призводять до негативних наслідків у разі їх ненадання під час перевірки. Платник податків має право подати такі документи в судовому процесі.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 квітня 2025 року у справі № 520/7077/2020 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126693359>

4. Про застосування методу порівняльної неконтрольованої ціни

Джерела інформації, які використовували податкові органи для встановлення відповідності умов контрольованої операції принципу «витягнутої руки», є такими, що не відповідають вимогам підпункту 39.5.3.1 статті 39 Податкового кодексу України, якщо: а) їх не було отримано безпосередньо контрольним органом; б) наведену в них інформацію було отримано з невідомих джерел, які не можна перевірити; в) така інформація не є загальнодоступною, що є неприпустимим у спірних правовідносинах.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 08 травня 2025 року у справі № 420/22108/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127444091>

Глава 2. Порядок оподаткування доходу

1. Оподатковуваний дохід

1.1. Про правові наслідки зміни ставки орендної плати без внесення змін до договору оренди

Податковий кодекс України встановлює мінімальний розмір орендної плати (3 % від нормативної грошової оцінки земельної ділянки). Зміна ставки орендної плати понад цей мінімум може бути здійснена тільки за згодою орендодавця та орендаря, шляхом внесення змін до укладеного договору оренди. Без перегляду умов чинного договору застосування нової ставки орендної плати є неправомірним, навіть у разі ухвалення органом місцевого самоврядування відповідного рішення про її збільшення.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 06 березня 2025 року у справі № 160/5643/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125656549>

1.2. Про облік роялті та витрат на рекламні ролики

Витрати на роялті можна вважати витратами звітного періоду згідно з принципом нарахування, тобто на момент підписання рахунків, а не під час фактичної сплати.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 квітня 2025 року у справі № 320/10615/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126693366>

2. Єдиний соціальний внесок

2.1. Про нарахування єдиного соціального внеску на харчування працівників з інвалідністю

Харчування працівників, яке не є компенсацією за шкідливі умови праці, підлягає оподаткуванню єдиним соціальним внеском, а ставку якого для осіб з інвалідністю необхідно застосовувати лише після отримання відповідних завірених довідок.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 08 січня 2025 року у справі № 809/1117/18 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124336969>

2.2. Про строк для подання заяви щодо списання недоїмки з єдиного внеску

Відмова податкового органу розглянути заяву платника про списання недоїмки з єдиного внеску лише з підстав пропущення строку її подання є протиправною, оскільки пункт 9-15 розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» не встановлює строку подання такої заяви, а визначає лише строк для подання необхідних документів, якщо їх не було подано раніше.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 червня 2025 року у справі № 440/17277/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128116534>

3. Податок на додану вартість

3.1. Про анулювання реєстрації платника податку на додану вартість

Рішення контрольного органу про анулювання реєстрації платника податку на додану вартість є законним та обґрунтованим у разі неподання платником декларацій або поданням їх з показниками відсутності постачання / придбання товарів / послуг протягом 12 послідовних податкових місяців.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 07 січня 2025 року у справі № 160/7847/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124264949>

3.2. Про оприбуткування податком на додану вартість під час продажу активів

Фінансові установи як учасників операцій з продажу іпотечного майна можна звільнити від оприбуткування податком на додану вартість, зокрема, якщо таке майно було передано в іпотеку особами, що не є платниками податку на додану вартість. Платник, який реалізує іпотечне майно, не зобов'язаний реєструватися як платник податку на додану вартість, якщо різниця між ціною придбання та ціною постачання не перевищує встановлений законом поріг.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 08 січня 2025 року у справі № 826/9066/18 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124288411>

3.3. Про поновлення реєстрації платника податку на додану вартість після скасування анулювання

У разі скасування рішення про анулювання реєстрації платника, контрольний орган зобов'язаний поновити реєстрацію та відновити показники платника у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, забезпечуючи відновлення порушених прав без необхідності повторного звернення до суду, що відповідає принципам ефективного судового захисту та запобігає виникненню подібних порушень у майбутньому.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 лютого 2025 року у справі № 400/10114/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125447255>

3.4. Про застосування пільгової ставки податку на додану вартість у розмірі 7 % під час імпорту марлевої тканини для медичних цілей

Митний орган не має правових підстав для відмови в застосуванні пільгової ставки податку на додану вартість у розмірі 7 % до товару, який відповідає визначенню медичного виробу в розумінні Податкового кодексу України та технічним регламентам, навіть якщо цей товар є сировиною для подальшого виробництва медичних засобів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 07 травня 2025 року у справі № 160/28693/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127204876>

3.5. Про межі податкових обмежень щодо відшкодування податку на додану вартість у разі застосування санкцій до акціонерів платника на підставі Закону України «Про санкції»

Контрольний орган не має права відмовляти платникові в бюджетному відшкодуванні податку на додану вартість на підставі санкцій, застосованих до акціонерів платника, якщо на момент завершення перевірки чинна редакція Податкового кодексу України закріплювала обмеження лише для платників, до яких було безпосередньо застосовано санкції. Зміни до законодавства, які розширюють коло суб'єктів обмеження, не мають зворотної дії та не можуть бути підставою для донарахування податкових зобов'язань чи відмови у відшкодуванні.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 03 червня 2025 року у справі № 280/7764/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127846748>

3.6. Про відсутність права в постачальника зменшити податкові зобов'язання в разі втрати покупцем статусу платника податку на додану вартість

Якщо покупець втрачає статус платника податку на додану вартість (наприклад, урахуваючи перехід на спрощену систему зі спеціальним режимом), то він втрачає й технічну можливість і правовий статус для реєстрації розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних. Законодавство не встановлює альтернативних способів коригування податкових зобов'язань, якщо покупець втратив статус платника податку на додану вартість і не може зареєструвати розрахунок коригування. Отже, постачальник у такій ситуації не має змоги зменшити податкові зобов'язання, оскільки обов'язковою умовою є реєстрація розрахунку коригування покупцем, що є неможливим.

Пункт 192.2 статті 192 Податкового кодексу України, який звільняє постачальника від коригування податкових зобов'язань у разі, коли він не є платником податку на додану вартість, не підлягає застосуванню, оскільки статус платника втратив покупець, а не постачальник. Імперативний характер податкових норм і принцип законності оподаткування згідно зі статтею 4 цього Кодексу не дозволяють суду розширювати чи звужувати сферу застосування статті 192 цього Кодексу.

Після відновлення статусу платника податку на додану вартість, можна враховувати податковий кредит, сформований до переходу на спрощену систему, але з обов'язком нарахувати податкові зобов'язання за активи, придбані з податком

на додану вартість, які використовували в період дії спрощеної системи оподаткування.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 травня 2025 року у справі № 320/5548/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127557809>

4. Єдиний податок

4.1. Про анулювання реєстрації платника єдиного податку та вимоги до процедури перевірки й оформлення актів

Анулювання реєстрації платника єдиного податку можливе лише за умови проведення належної перевірки, результатами якої встановлено порушення, що перешкоджають перебуванню платника на спрощеній системі оподаткування. Акт перевірки має містити чіткі та обґрунтовані висновки, що підтверджують факт порушення, а також мати достатні доказові матеріали, щоб бути підставою для ухвалення рішення про виключення з реєстру платників єдиного податку. Результати такої перевірки не мають правових наслідків у разі недотримання вимог до процедури перевірки й оформлення акта.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 березня 2025 року у справі № 160/21398/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125932922>

4.2. Про врахування доходу за ставкою 2 % при переході на іншу групу єдиного податку після 01 серпня 2023 року та анулювання реєстрації фізичної особи – підприємця як платника єдиного податку

Доходи, отримані під час дії спеціального режиму, оподатковані за ставкою 2 % у період воєнного стану, не враховують у процесі визначення граничного обсягу доходу для відповідної групи платників після повернення до звичайного режиму, якщо перехід відбувся до набрання чинності обмеженнями. У разі неоднозначного трактування норм податкового законодавства рішення потрібно ухвалювати на користь платника податків. Камеральна перевірка, яку проводять лише на підставі податкової звітності і яка не дозволяє визначити помісячний обсяг доходу, не може бути правовою підставою для анулювання реєстрації фізичної особи – підприємця як платника єдиного податку.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 квітня 2025 року у справі № 160/23272/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126633074>

4.3. Про відмову в реєстрації платником єдиного податку з огляду на наявність податкового боргу

Наявність у суб'єкта господарювання податкового боргу станом на дату подання заяви про обрання спрощеної системи оподаткування є самостійною та достатньою підставою для відмови в реєстрації його як платника єдиного податку. Форма документа, яким оформлено таку відмову, не впливає на його юридичну силу як індивідуального адміністративного акта, якщо дотримано змістовних вимог щодо обґрунтування та мотивування відповідно до пункту 299.5 статті 299 Податкового кодексу України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 травня 2025 року у справі № 280/890/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127700596>

5. Податкові пільги

5.1. Про дискреційні повноваження органів військової адміністрації в разі надання податкових пільг

Орган військової адміністрації зобов'язаний ухвалити рішення про надання податкової пільги на підставі об'єктивних критеріїв, таких як статус території, без необхідності попереднього обстеження земельних ділянок або внесення відповідних даних до Державного земельного кадастру. Відсутність такого обстеження не є підставою для відмови в наданні податкової пільги, оскільки статус потенційно забрудненої земельної ділянки може бути встановлений на підставі рішення уповноваженого органу, що є достатнім для реалізації податкових пільг. Орган влади не має дискреційних повноважень щодо відмови або затримки в наданні податкової пільги у разі наявності об'єктивних підстав, визначених законом.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 07 травня 2025 року у справі № 520/9626/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127172087>

5.2. Про податкові пільги на землю в умовах воєнного стану

Положення Податкового кодексу України не закріплюють оподаткування доходів, які фактично не було нараховано / виплачено найманим працівникам, коли земельні ділянки перебували на території активних бойових дій. Дія Положення (стандарту) бухгалтерського обліку № 15 не поширюється на доходи згідно з договорами оренди (відповідно до пункту 3).

Достатньою правовою підставою для застосування податкової пільги є ідентифікація конкретних земельних ділянок із фіксацією кадастрових номерів і визначення строку дії пільги впродовж усього 2023 року відповідним рішенням органу місцевого самоврядування на підставі заяви платника. Законодавство не встановлює інших умов або підстав для ухвалення відповідним органом місцевого самоврядування, військової адміністрації або військово-цивільної адміністрації рішення про надання податкових пільг, окрім заяви платника про потенційне забруднення земельної ділянки вибухонебезпечними предметами. Інформацію про ухвалене рішення обов'язково надають контролюючому органу.

Якщо станом на час перевірки діяла податкова пільга, встановлена на рівні законодавства та локального нормативного акта органу місцевого самоврядування, то не можна нараховувати мінімальне податкове зобов'язання.

Керуючись вимогами пункту 168.1 статті 168 та пункту 16¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України, податковий агент нараховує, утримує та сплачує податок на доходи фізичних осіб та військовий збір у разі фактичного нарахування або виплати доходу. Відсутність факту нарахування орендної плати згідно з договорами з фізичними особами за 2023 рік унеможливує визначення об'єкта оподаткування, а отже, виникнення податкового зобов'язання.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 08 травня 2025 року у справі № 520/21190/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127204819>

Глава 3. Реалізація компетенції податкового органу

1. Про проведення фактичної перевірки та застосування штрафних санкцій за порушення вимог до фіскальних чеків

Порушення вимог Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій» щодо відсутності обов'язкових реквізитів, зокрема штрихового коду марки акцизного податку на фіскальних чеках, є підставою для застосування штрафних санкцій до платника податків. Використання реєстраторів розрахункових операцій без належних реквізитів робить чеки юридично неповними і неприпустимими для підтвердження розрахункових операцій. Під час проведення фактичної перевірки контрольний орган має право охоплювати операції, що підпадають під предмет перевірки, незалежно від періоду, якщо перевірка проводиться на підставі належно оформленого наказу, з посиланням на конкретні обставини, що підтверджують необхідність її призначення.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 06 лютого 2025 року у справі № 120/11036/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124983811>

2. Про належне обґрунтування рішень контрольних органів про стягнення податкового боргу

Відсутність у рішенні контрольного органу вичерпних відомостей, необхідних для перевірки його законності та обґрунтованості, суттєво порушує вимоги адміністративного судочинства та позбавляє можливості належно встановити предмет доказування у справі. Податкові органи зобов'язані забезпечити наявність усіх необхідних даних для перевірки правомірності використання типових форм рішень, дотримуючись принципів обґрунтованості та чіткості, визначених національним законодавством та стандартами Європейського суду з прав людини.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 лютого 2025 року у справі № 380/26982/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125484121>

3. Про правомірність підписання наказу про проведення позапланової перевірки, визначення її підстав і меж

Керівник або уповноважена особа контрольного органу має право підписати наказ про проведення документальної позапланової перевірки. Підстави та межі перевірки потрібно визначити в наказі згідно з підпунктом 78.1.12 пункту 78.1 статті 78 Податкового кодексу України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 квітня 2025 року у справі № 140/5720/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126667520>

4. Про порядок розгляду заперечень платника під час проведення позапланової документальної перевірки

У межах позапланової документальної перевірки на підставі підпункту 78.1.5 пункту 78.1 статті 78 Податкового кодексу України, заперечення платника на акт такої перевірки потрібно не розглядати окремо, а долучати до матеріалів перевірки та враховувати під час формування висновку за результатами перевірки або під час розгляду скарги на податкове повідомлення-рішення.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 26 червня 2025 року у справі № 560/7715/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128436679>

5. Про недопустимість установлення нецільового використання підакцизного пального в межах камеральної перевірки

Установлення нецільового використання пального для цільового використання військовими частинами за результатами камеральної перевірки є перевищенням повноважень контрольного органу та підставою для визнання ухваленого на цій підставі податкового повідомлення-рішення протиправним, а самого акту перевірки – недопустимим доказом. Камеральну перевірку проводять лише відповідно до податкової звітності та електронних реєстрів, без аналізу первинних документів чи встановлення факту цільового використання пального, що можна здійснити лише під час документальної перевірки.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 травня 2025 року у справі № 320/14811/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127771630>

Глава 4. Фінансова відповідальність

1. Пеня

1.1. Про нарахування пені без ухвалення податкового повідомлення-рішення

Пеня за несвоєчасну сплату податкового зобов'язання не є грошовим зобов'язанням, тому її нарахування не потребує ухвалення податкового повідомлення-рішення.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 08 січня 2025 року у справі № 280/3821/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124288399>

1.2. Про вплив форс-мажорних обставин на нарахування пені за порушення строків розрахунків за валютними операціями в умовах воєнного стану

Форс-мажорні обставини, зокрема воєнний стан, автоматично не звільняють від відповідальності за порушення строків виконання зобов'язань на підставі зовнішньоекономічних контрактів, якщо не доведено причиново-наслідковий зв'язок між ними та порушеннями.

Детальніше з текстом постанови КАС ВС у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 27 лютого 2025 року у справі № 520/2941/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125625766>

2. Штрафні санкції

2.1. Про мораторій на штрафи за податкові правопорушення під час воєнного стану

Мораторій на штрафи, запроваджений у зв'язку з пандемією, припиняється з введенням воєнного стану, а застосування змін у Податковому кодексі України щодо штрафів не поширюється на правопорушення, що сталися до набрання чинності новими нормами (з 27 травня 2022 року).

Детальніше з текстом постанови КАС ВС у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 26 лютого 2025 року у справі № 200/4768/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125892977>

2.2. Про відповідальність платника за порушення строків реєстрації податкових накладних в умовах воєнного стану

Для порушень, скоєних до 08 лютого 2023 року, штрафи за порушення строків реєстрації податкових накладних стягують згідно з нормами Податкового кодексу, що діяли до цього часу. Подальші зміни до Податкового кодексу України застосовують лише до накладних, складених і зареєстрованих після набрання чинності відповідним законом, або до накладних, реєстрація яких була в межах строків на день набрання чинності законом.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 лютого 2025 року у справі № 400/226/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125248323>

2.3. Про умови застосування штрафних санкцій за несвоєчасну сплату податкових зобов'язань та доведення умислу платника

У разі несвоєчасної сплати податкових зобов'язань платник підлягає відповідальності, зокрема, згідно з пунктами 124.1 та 124.2 статті 124 Податкового кодексу України. Для застосування підвищених штрафів, визначених пунктами 124.2 і 124.3 статті 124 цього Кодексу, потрібно встановити вину платника, що має довести податковий орган. Згідно з пунктом 109.3 статті 109 цього Кодексу умовою притягнення до фінансової відповідальності є встановлення вини особи. Підставою для накладення санкцій згідно з пунктом 124.3 статті 124 цього Кодексу є умисність правопорушення, рішення про притягнення до відповідальності на підставі пункту 124.2 статті 124 цього Кодексу, повторність правопорушення протягом

1095 календарних днів або прострочення сплати грошового зобов'язання на понад 90 календарних днів. Для застосування підвищених штрафів не достатньо загальних припущень або недоведених фактів наявності умислу.

Можна вважати, що платник має можливість виконати свій обов'язок у разі подання документів для виконання податкового обов'язку та неотримання рішення податкового органу. Для звільнення від відповідальності не є достатніми аргументи без належних доказів про неможливість виконати податковий обов'язок з огляду на перебування платника на території бойових дій.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 03 квітня 2025 року у справі № 280/3447/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126377621>

2.4. Про несвоєчасну реєстрацію податкових накладних в умовах воєнного стану

Наявність форс-мажору, підтвердженого загальними обставинами, такими як воєнний стан, не є достатнім фактором для звільнення від відповідальності. Звільнення від санкцій можливе лише за умови підтвердження індивідуальної неможливості виконання податкового обов'язку, а застосування зменшених штрафів від 08 лютого 2023 року не має зворотної сили.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 03 квітня 2025 року у справі № 320/27109/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126346572>

ПІДРОЗДІЛ 2. Митна справа

1. Про коригування митної вартості товарів за результатами перевірки митними органами

Комерційна пропозиція є лише орієнтовною ціною і сама по собі не є достатньою для визначення митної вартості. Для визначення митної вартості необхідно враховувати інвойс та інші підтверджувальні документи, які можуть відображати фактичні витрати.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 лютого 2025 року у справі № 160/33340/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125342984>

2. Про класифікацію сумішей запашних речовин і харчових ароматизаторів для обробки тютюнових та інших продуктів згідно з УКТ ЗЕД

Продукція, яка не містить тютюну, нікотину або їхніх замінників, не є готовим продуктом для вдихання та не призначена для безпосереднього споживання, тому не підпадає під класифікацію згідно з кодом УКТ ЗЕД 2404199010.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 04 червня 2025 року у справі № 140/8906/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127920534>

ПІДРОЗДІЛ 3. Валютне регулювання і валютний контроль

1. Про обрахунок строку виплати заборгованості щодо операцій з експорту продукції

Керуючись статтею 13 Закону України «Про валюту та валютні операції», під час валютного нагляду строк зарахування заборгованості щодо операцій з експорту обчислюють саме з дня митного оформлення продукції, яку експортують.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 квітня 2025 року у справі № 380/10067/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127031084>

2. Про продовження граничних строків розрахунків за зовнішньоекономічним договором

Міністерство економіки зобов'язане під час розгляду заяви про продовження граничних строків розрахунків за зовнішньоекономічними договорами здійснювати повноцінну та об'єктивну оцінку всіх наданих документів, ураховуючи складність і технічні особливості обладнання, що є предметом договору. Формальна відмова без належного мотивування та з ігноруванням суті заяви порушує принципи добросовісності та неупередженості, тому є протиправною.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 травня 2025 року у справі № 240/12058/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127486437>

РОЗДІЛ 2. СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ СУДОВОЮ ПАЛАТОЮ З РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ЗАХИСТУ СОЦІАЛЬНИХ ПРАВ

ПІДРОЗДІЛ 1. Містобудування та архітектурна діяльність

1. Про обрання належного способу захисту інтересів держави у сфері охорони культурної спадщини

Стаття 21 Закону України від 8 червня 2000 року № 1805-III «Про охорону культурної спадщини» чітко встановлює спосіб захисту інтересів держави в суді уповноваженим на це органом охорони культурної спадщини у разі, якщо пам'ятці загрожує пошкодження, руйнування чи знищення внаслідок недобросовісних дій або бездіяльності власника пам'ятки, а саме - шляхом пред'явлення позову про викуп пам'ятки. Іншого правового регулювання, зокрема звернення до суду позовом про зобов'язання власника пам'ятки вжити заходів щодо її відновлення, закон не містить

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 24 лютого 2025 року у справі № 420/28679/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125377905>

2. Про відмінність паспорта прив'язки тимчасової споруди від документів дозвільного характеру, строки дії яких автоматично продовжуються на період воєнного стану

Паспорт прив'язки тимчасової споруди – це комплект документів, які в сукупності дають підстави для розміщення тимчасової споруди, водночас такі документи не можна ототожнювати з документами дозвільного характеру в розумінні положень Закону України від 6 вересня 2005 року № 2806-IV «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», Закону України від 19 травня 2022 року № 3392-VI «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» та постанови Кабінету Міністрів України від 18 березня 2022 року № 314 «Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану», яка в період воєнного стану передбачає особливості щодо продовження строку дії чинних документів дозвільного характеру

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 березня 2025 року у справі № 460/9136/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125710496>

ПІДРОЗДІЛ 2. Здійснення публічно-владних управлінських функцій із розпорядження земельними ділянками; землеустрою; державної експертизи землевпорядної документації; регулювання земельних відносин

1. Про обов'язок підприємств-балансоутримувачів вести облік зелених насаджень

Балансоутримувачі зобов'язані вести облік зелених насаджень на закріплених територіях. Це означає, що в разі значної втрати чи пошкодження зелених насаджень, наприклад, внаслідок шкоди, завданої третіми особами, у балансоутримувача виникає обов'язок із проведення позапланового обліку для фіксації стану зелених насаджень. Такий облік спрямований на виявлення фактичних пошкоджень (втрат) та підготовки відповідних матеріалів, які можуть бути використанні як докази при визначенні розміру завданої шкоди та встановленні вини у діях відповідних юридичних чи фізичних осіб, які призвели до таких наслідків.

Відсутність у підприємства відповідних ресурсів, належної технічної бази, кваліфікованих фахівців та дозволів, які необхідні для проведення власними силами інвентаризації об'єкта загального користування (зеленої зони), а також фінансування на залучення виконавця робіт з інвентаризації, не можуть впливати на дотримання встановленого законодавством порядку організації благоустрою населеного пункту, здійснення контролю за станом останнього і, як наслідок, не є поважною підставою для невиконання відповідного обов'язку балансоутримувачем

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 квітня 2025 року у справі № 160/19500/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126550743>

ПІДРОЗДІЛ 3. Дозвільна система у сфері господарської діяльності; ліцензування видів господарської діяльності; нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності; реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності; розроблення і застосування національних стандартів, технічних регламентів та процедур оцінки відповідності

1. Про право надрокористувача здійснювати геологічне вивчення чи видобування одного виду корисних копалин

Проведення робіт з геологічного вивчення та видобування корисних копалин в межах однієї ділянки надр за кількома дозволами допускається лише щодо різних за видом корисних копалин. Наявність в межах конкретної земельної ділянки чинного дозволу на геологічне вивчення чи видобування конкретного виду корисних копалин виключає можливість надання іншому користувачу дозволу на геологічне вивчення чи видобування того самого виду корисних копалин в межах тієї ж ділянки.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 04 лютого 2025 року у справі №380/12151/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124922122>

2. Про здійснення господарської діяльності в господарській зоні національних природних парків

Господарську діяльність, яка не спрямована на виконання покладених на національні природні парки завдань, дозволяється здійснювати лише на окремих територіях господарської зони парку (населені пункти, об'єкти комунального призначення парку, землі інших землевласників та землекористувачів, які включені до складу парку). На всіх інших територіях господарської зони національних природних парків дозволено лише ту господарську діяльність, яка спрямована на виконання покладених на парк завдань

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 7 лютого 2025 року у справі № 280/2222/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125012036>

3. Про надання органу державного нагляду інформації про походження продукції без документів щодо її виробника

Факт надання розповсюджувачем продукції під час перевірки її характеристик інформації про походження цієї продукції, без надання органу державного нагляду інформації про відсутність документації, що дозволяє ідентифікувати виробника або постачальника, не може сам по собі вважатися створенням перешкод для проведення перевірки

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 03 квітня 2025 року у справі № 580/4355/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126346567>

4. Про преюдиційність судового рішення щодо анулювання спеціального дозволу на користування надрами

Скасування в судовому порядку припису, винесеного Державною службою геології та надр України, виключає можливість вважати його належною та достатньою підставою для прийняття рішення про припинення права на користування надрами

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 08 квітня 2025 року у справі № 802/52/18-а можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126453711>

5. Про повноваження Національної поліції України при обстеженні об'єктів дозвільної системи

Обстеження об'єктів дозвільної системи службовцями органу Національної поліції України має на меті забезпечення громадської безпеки та дотримання правил дозвільної системи, а не контроль за господарською діяльністю як такою. Такі заходи не підпадають під загальні правила Закону України від 05 квітня 2007 року № 877-V «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», що визначають порядок (строк) планування перевірок чи підстави для їх проведення

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 квітня 2025 року у справі № 320/8487/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126667471>

6. Про умови декларування виконання робіт підвищеної небезпеки на території кількох адміністративно-територіальних одиниць (областей) в одній декларації

Виконання робіт підвищеної небезпеки на території кількох областей може бути правомірно задеклароване в одній декларації, за умови: 1) належного зазначення у ній переліку відповідних адміністративно-територіальних одиниць (областей), що фіксує обставину змінного місця виконання робіт; 2) підтвердження наявності належної матеріально-технічної бази та договорів із замовниками, які свідчать про реальне здійснення господарської діяльності на відповідних територіях (зокрема, договорів, локальних програм тощо)

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 травня 2025 року у справі № 480/3555/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127135948>

7. Про неприпустимість анулювання спеціальних дозволів на користування надрами на підставі нових законодавчих обмежень щодо кінцевих бенефіціарних власників

Внесення на підставі Закону України від 01 грудня 2022 року № 2805-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» змін до частини третьої статті 13 Кодексу про надра України щодо визначення осіб, які не можуть бути користувачами надр, зокрема, юридичні особи, у яких істотну участь мають або є кінцевими бенефіціарними власниками фізичні особи - громадяни та (або) резиденти держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, не може бути підставою для анулювання спеціального дозволу на користування надрами вже виданого

таким юридичним особам без наявності відповідної підстави у статті 26 Кодексу України про надра

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 травня 2025 року у справі № 400/9675/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127520517>

8. Про особливості визначення строку дії дозволів на розміщення зовнішньої реклами в умовах карантину та воєнного стану

Розповсюджувачі зовнішньої реклами мають право на здійснення господарської діяльності з розміщення зовнішньої реклами на підставі дозволів, строк дії яких закінчився з 12 березня 2020 року - до 14 березня 2025 року. При цьому у разі коли суб'єкт господарювання, який набув право на здійснення господарської діяльності з розміщення зовнішньої реклами на підставі дозволів, строки дії яких продовжені автоматично у період дії карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) чи період дії воєнного стану, звернувся до дозвільного органу із заявою про отримання дозвільного документа, такий дозвільний документ видається у порядку, строки та на умовах, передбачених законодавством

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 04 червня 2025 року у справі №160/15462/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127882844>

ПІДРОЗДІЛ 4. Державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень

1. Про обов'язки державного реєстратора при перевірці судового рішення для вчинення реєстраційних дій

У разі вчинення реєстраційних дій на підставі наданого заявником судового рішення державний реєстратор використовує відомості Єдиного державного реєстру судових рішень, за допомогою якого встановлює три обов'язкові факти: 1) наявність такого рішення в реєстрі в електронній формі; 2) відповідність рішення в електронній формі за документарною інформацією; 3) відповідність рішення в електронній формі за реквізитами. Таким чином, державний реєстратор не може обмежитись самою лише перевіркою наявності наданого судового рішення в Єдиному державному реєстрі судових рішень в електронній формі, а зобов'язаний також встановити його відповідність за документарною формою та за реквізитами

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 лютого 2025 року у справі № 520/671/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125248093>

ПІДРОЗДІЛ 5. Реалізація державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики

1. Про компенсацію за недотримання стандартів якості послуг постачання природного газу

Постачальник самостійно визначає факт недотримання мінімальних стандартів якості послуг постачання природного газу та споживача, якому він має надати таку компенсацію, і надає її без додаткового звернення зі сторони споживача. Звернення із заявою як до поточного, так і до попереднього постачальника про надання компенсації є правом, а не обов'язком споживача й виникає в разі її ненадання постачальником. Закон не містить норм, які б визначали наявність вищевказаної заяви споживача як обов'язкової передумови для виплати йому постачальником (попереднім постачальником) компенсації. Отже, відсутність заяв споживачів про надання компенсації за недотримання мінімальних стандартів якості послуг постачання природного газу не звільняє постачальника, у тому числі попереднього постачальника, від обов'язку надати таку компенсацію

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 березня 2025 року у справі № 620/4132/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125892958>

2. Про заборону нарахування плати та стягнення заборгованості за споживання житлово-комунальних послуг на тимчасово окупованих територіях у період воєнного стану

Заборона нарахування плати за житлово-комунальні послуги та стягнення заборгованості за ці послуги, відповідно до абзацу четвертого пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України № 206 від 05 березня 2022 року «Деякі питання оплати житлово-комунальних послуг в період воєнного стану» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2023 року № 1405 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо оплати житлово-комунальних послуг») є чинною з 30 грудня 2023 року. Але така заборона стосується тимчасово окупованих територій; періоду окупації - з дати початку по дату завершення тимчасової окупації; включення таких територій до переліку тимчасово окупованих територій України; стосується заборгованості утвореної після 24 лютого 2022 року за відповідний період окупації, споживачів та/або членів їх сімей на відповідній території

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 19 травня 2025 року у справі № 420/17630/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127443909>

ПІДРОЗДІЛ 6. Державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців

1. Про державну реєстрацію зміни кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи з особи, щодо якої застосовані санкції у вигляді блокування активів, на іншу

Оскільки внесення відомостей до Єдиного державного реєстру про зміну кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи з підсанкційної особи на іншу є офіційним визнанням в Україні відповідного факту та впливає на правомочності щодо заблокованих активів, то, враховуючи мету застосування санкцій, державний реєстратор повинен відмовити у проведенні такої реєстрації, попри те, що факт відчуження акцій (частки) такої юридичної особи засвідчений документом іноземної держави. Якщо новий кінцевий бенефіціарний власник юридичної особи вже зареєстрований за законодавством іноземної держави, це не означає автоматичного визнання цього факту в Україні

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 травня 2025 року у справі № 320/14459/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127342797>

ПІДРОЗДІЛ 7. Охорона навколишнього природного середовища

1. Про наслідки невиконання органом місцевого самоврядування цільової програми поводження з побутовими відходами

Невиконання органом місцевого самоврядування затвердженої власним рішенням цільової програми поводження з побутовими відходами в частині вжиття заходів, які стосуються існуючого полігону твердих побутових відходів, з урахуванням визначених термінів його експлуатації та встановленого рівня його заповнення, може бути кваліфіковано як порушення цим органом вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, оскільки це створює потенційні загрози для екологічної безпеки при досягненні критичного рівня наповненості вказаного полігону.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 08 січня 2025 року у справі № 400/10642/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124288274>

ПІДРОЗДІЛ 8. Реалізація публічної політики у сферах соціального захисту громадян та публічної житлової політики

1. Про право медичного працівника на одноразову виплату в разі встановлення йому групи інвалідності або ступеня втрати працездатності внаслідок захворювання на гостру респіраторну хворобу COVID-19, спричинену коронавірусом SARS-CoV-2

Медичний працівник має право на разову виплату, розмір якої встановлюється в кратному розмірі прожиткового мінімуму для працездатних осіб залежно від групи інвалідності такого працівника, яка пов'язана із захворюванням на гостру респіраторну хворобу COVID-19, спричиненим коронавірусом SARS-CoV-2, що настало під час виконання професійних обов'язків в умовах підвищеного ризику зараження. Група інвалідності, як і ступінь втрати працездатності мають бути встановлені протягом одного календарного року після захворювання на гостру респіраторну хворобу COVID-19, спричинену коронавірусом SARS-CoV-2, що настало під час виконання професійних обов'язків в умовах підвищеного ризику зараження

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 січня 2025 року у справі № 600/3715/22-а можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124578039>

2. Про необґрунтованість вимог доопрацювання документів для призначення одноразової грошової допомоги, незважаючи на наявність у них судового рішення про факт спільного проживання позивачки з померлим військовослужбовцем

Підхід Міністерства оборони України щодо повернення документів, які містили рішення суду про факт спільного проживання позивачки з померлим військовослужбовцем однією сім'єю, на доопрацювання з метою надання документів, якими встановлено факт перебування на утриманні загиблого та посилання на відсутність факту реєстрації, що обумовило повернення документів, поданих позивачкою для призначення одноразової грошової допомоги, є необґрунтованим

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 лютого 2025 року у справі № 120/17960/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124949299>

3. Про умови продовження виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам з 01 серпня 2023 року

Виплата допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам, починаючи з 01 серпня 2023 року, не продовжується за одночасного існування двох умов: перебування внутрішньо переміщеної особи за кордоном понад 30 календарних днів підряд станом на 15 липня 2023 року та неповернення в Україну станом на 01 серпня 2023 року. Тобто навіть у випадку перебування внутрішньо переміщеної особи за кордоном понад 30 календарних днів підряд станом на 15 липня 2023 року після її повернення в Україну до 01 серпня 2023 року виплата допомоги на проживання такій особі мала бути автоматично продовжена з 01 серпня 2023 року

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 24 березня 2025 року у справі № 120/4864/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126071575>

4. Про недопустимість формального підходу при вирішенні питання щодо надання статусу учасника бойових дій

Визначальною підставою для надання статусу учасника бойових дій є не формальне подання повного пакета документів, а підтвердження факту безпосередньої участі особи в бойових діях або заходах із забезпечення оборони України. Документи виступають лише засобом доведення цієї участі, а не самостійною умовою для визнання такого статусу. Відтак, формальний підхід до розгляду поданих матеріалів, без врахування їх реального змісту та обставин, що свідчать про виконання особою завдань у зоні бойових дій, є неправомірним і суперечить меті правового регулювання законодавства у сфері захисту прав ветеранів війни

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 03 червня 2025 року у справі №620/11392/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127846763>

ПІДРОЗДІЛ 9. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування

1. Про індексацію пенсії із застосуванням коефіцієнтів збільшення показника середньої заробітної плати (доходу) в Україні

Порядок проведення перерахунку пенсій відповідно до частини другої статті 42 Закону України від 9 липня 2003 року № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2019 року № 124 «Питання проведення індексації пенсій у 2019 році», підлягає застосуванню виключно в частині, яка не суперечить положенням Закону № 1058-IV. Враховуючи пріоритетність законів над підзаконними актами, застосування положень пункту 5 Порядку № 124 при проведенні індексації пенсій починаючи з 2020 року відповідно до частини другої статті 42 Закону № 1058-IV є протиправним.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду 13 січня 2025 року у справі № 160/28752/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124381321>

2. Про протиправність відмови в перерахунку пенсії військовому пенсіонеру з урахуванням додаткової вислуги років через неподання заявником до пенсійного органу розрахунку вислуги років

Основним документом, який необхідний для здійснення територіальним органом Пенсійного фонду України виплати пенсії з урахуванням додаткової вислуги відповідно до частини третьої статті 2 Закону України від 09 квітня 1992 року № 2262-XII «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», ініційованої за заявою пенсіонера, є розрахунок вислуги років. Неподання заявником безпосередньо до територіального органу Пенсійного фонду України для призначення (перерахунку) пенсії розрахунку вислуги років не зумовлює настання для нього негативного наслідку у вигляді відмови в перерахунку його пенсії з урахуванням додаткової вислуги років, оскільки пенсійний орган не позбавлений можливості вчинити активні дії щодо отримання від компетентного органу додаткових документів або повідомити заявника про необхідність їх надання з метою належного соц

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 29 січня 2025 року у справі № 580/460/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124782253>

3. Про право на пільгове пенсійне забезпечення працівників підприємств, що займаються видобутком та переробкою кам'яної солі відповідно до Закону України «Про підвищення престижності шахтарської праці»

Стаття 1 Закону України від 02 вересня 2008 року № 345-VI «Про підвищення престижності шахтарської праці» містить чітко визначений перелік корисних копалин, видобуток яких є підставою для визнання особи шахтарем у розумінні цього Закону. Будь-які інші види корисних копалин, включно з кам'яною сіллю, не передбачені в зазначеному переліку. Тому діяльність підприємств, що займаються видобутком та переробкою солі, не належить до сфери регулювання цього Закону й не дає права працівникам таких підприємств на пільгове пенсійне забезпечення або інші спеціальні гарантії, встановлені для шахтарів

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 04 березня 2025 року у справі № 200/1767/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125626307>

4. Про доплату до пенсії в розмірі 2000,00 грн та індексацію пенсії військовослужбовця у зв'язку зі зміною розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб

Перерахунок пенсії військовослужбовця на підставі рішення суду з урахуванням розмірів посадового окладу та окладу за спеціальним званням, визначених шляхом множення розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом України про Державний бюджет на 1 січня 2021 року, 1 січня 2022 року,

1 січня 2023 року, на відповідний тарифний коефіцієнт згідно з додатками 1, 12, 13, 14 до постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2017 року № 704 «Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб», є таким перерахунком пенсії з підвищенням, який відповідно до абзацу третього пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 року № 713 «Про додатковий соціальний захист окремих категорій осіб» та постанов Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2022 року № 118 «Про індексацію пенсій та заходи щодо підвищення рівня соціального захисту найбільш вразливих верств населення у 2022 році», від 24 лютого 2023 року № 168 «Про індексацію пенсій та заходи щодо підвищення рівня соціального захисту найбільш вразливих верств населення у 2023 році» є правомірною підставою для невиплати доплати до пенсії в розмірі 2000,00 грн та індексації за 2022, 2023 роки

Детальніше з текстом рішення Верховного Суду від 16 грудня 2024 року у справі № 400/6254/24 (провадження № Пз/990/11/24) можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123793985>

5. Про індексацію пенсії із застосуванням коефіцієнтів збільшення показника середньої заробітної плати (доходу) в Україні за 2018–2020 роки

При проведенні перерахунку пенсій, призначених у 2020 - 2023 роках згідно з Законом України від 09 липня 2003 року № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», у зв'язку з щорічною індексацією, збільшенню підлягає показник середньої заробітної плати (доходу) в Україні, з якої сплачено страхові внески, та який враховується для обчислення пенсії, як це передбачено частиною другою статті 42 цього закону

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 квітня 2025 року у справі № 200/5836/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126667395> (судова палата з розгляду справ щодо захисту соціальних прав)

6. Про протиправність відмови органу Пенсійного фонду України в розрахунку пенсії державного службовця в разі неподання заявником довідки про заробітну плату за останнім місцем роботи на державній службі

Неподання заявником безпосередньо до територіального органу Пенсійного фонду України для призначення пенсії на підставі статті 37 Закону України від 16 грудня 1993 року № 3723-XII «Про державну службу» довідки (довідок) про заробітну плату працюючого державного службовця відповідної посади та відповідного рангу за останнім місцем роботи пенсіонера на державній службі, до якої включаються всі види оплати праці, з якої було сплачено єдиний внесок

на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, не зумовлює настання для нього негативного наслідку у вигляді відмови у перерахунку його пенсії з урахуванням вказаних документів, оскільки пенсійний орган не позбавлений можливості вчинити активні дії щодо отримання від компетентного органу додаткових документів або повідомити заявника про необхідність їх надання з метою належного захисту його прав на пенсійне забезпечення

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 квітня 2025 року у справі № 380/16112/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126854485>

7. Про відсутність права в роботодавців на апеляційне оскарження судових рішень у спорах про призначення пільгової пенсії

У справах, де позивачем є фізична особа, відповідачем – орган Пенсійного фонду України, а предмет спору стосується визнання протиправним рішення про відмову у призначенні пенсії особі на пільгових умовах зі зниженням пенсійного віку на підставі Закону України від 05 листопада 1991 року № 1788-XII «Про пенсійне забезпечення» роботодавці, де працювала особа, та у яких відповідно виникає обов'язок відшкодування фактичних витрат на виплату та доставку пільгової пенсії, не мають права на апеляційне оскарження таких судових рішень

Детальніше з текстом постанови судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав Верховного Суду від 13 травня 2025 року у справі № 420/16041/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127342982>

ПІДРОЗДІЛ 10. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування

1. Про необхідність подання окремої заяви для призначення державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства незалежно від отримання пенсії у зв'язку з втратою годувальника

Законом України від 16 листопада 2000 року № 2109-III «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю» передбачено право на одночасне призначення державної соціальної допомоги та пенсії у зв'язку з втратою годувальника. Однак реалізація цього права вимагає від особи вчинення дій, таких як подання окремої заяви на призначення кожного з видів допомоги. Призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника не породжує автоматичного виникнення обов'язку органу соціального захисту призначати допомогу за Законом України від 16 листопада 2000 року № 2109-III «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю» без відповідної заяви. Особа повинна подати окрему заяву на призначення державної соціальної допомоги

як особі з інвалідністю з дитинства, надати необхідні документи, і лише після цього орган соціального захисту може ухвалити рішення про призначення такої допомоги

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 травня 2025 року у справі № 620/15888/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127700473>

2. Про обчислення щомісячної страхової виплати у зв'язку з професійним захворюванням у разі призупинення дії трудового договору через військову агресію російської федерації проти України

У випадку, коли всі дванадцять календарних місяців розрахункового періоду, що передують місяцю настання права на страхову виплату у зв'язку з професійним захворюванням, підлягають виключенню через наявність поважної причини, такої як призупинення дії трудового договору у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України (що підтверджується пунктом 3 Порядку обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2001 року № 1266), то для обчислення щомісячної страхової виплати застосовується пункт 12 цього Порядку. Це означає, що середня заробітна плата для обчислення щомісячної страхової виплати повинна визначатися виходячи з тарифної ставки (посадового окладу) або її частини, встановленої на день настання права на страхову виплату. Якщо такі дані відсутні, розрахунок здійснюється на основі мінімальної заробітної плати (або її частини), встановленої законом на день звернення за виплатою. При цьому розрахунок здійснюється відповідно до тієї професії/посади, за якою застрахована особа працювала до моменту ушкодження здоров'я і за якою медико-соціальною експертною комісією їй встановлено стійку втрату професійної працездатності

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 24 червня 2025 року у справі № 200/1080/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128369154>

ПІДРОЗДІЛ 11. Праця та зайнятість населення

1. Про неприпустимість обміну персоналом (працівниками) між суб'єктами господарювання на підставі договорів про співробітництво

Трудове законодавство України вимагає офіційного оформлення трудових відносин відповідно до норм Кодексу законів про працю України. У зв'язку із цим обмін персоналом (працівниками) між підприємствами (юридичними особами або фізичними особами – підприємцями) на підставі договорів про співробітництво

(співпрацю або партнерство) є неприпустимим і може свідчити виключно про використання роботодавцем способу обходу вимог трудового законодавства про обов'язкове оформлення трудових відносин

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 06 березня 2025 року у справі № 260/4202/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125656333>

2. Про поширення вимоги закону щодо виконання нормативу працевлаштування осіб з інвалідністю на адвокатські об'єднання

Будь-яка юридична особа, яка використовує найману працю, незалежно від її організаційно-правової форми чи виду діяльності (господарської чи негосподарської), є роботодавцем і зобов'язана виконувати норматив працевлаштування осіб з інвалідністю, встановлений Законом України від 21 березня 1991 року № 875-XII «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні». Таким чином, адвокатські об'єднання, хоча і не є суб'єктами господарювання в розумінні Господарського кодексу України, підпадають під дію Закону № 875-XII як роботодавці, оскільки використовують найману працю

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 червня 2025 року у справі №320/21865/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128262843>

ПІДРОЗДІЛ 12. Реалізація державної політики у сфері освіти, науки, культури та спорту

1. Про визначення обсягу державного замовлення за освітньо-кваліфікаційними та науковими рівнями

Уряд визначає лише загальний обсяг державного замовлення за освітньо-кваліфікаційними та науковими рівнями, а розподіл вказаних показників вже безпосередньо віднесений до компетенції відповідних державних замовників. Надання рекомендацій для зарахування на бюджет не є тотожним затвердженню планового розподілу обсягу державного замовлення між базами вступу, а тому надання рекомендації для зарахування на бюджет не може вважатися розподілом обсягу державного замовлення між базами вступу

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 лютого 2025 року у справі № 440/10310/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125113195>

РОЗДІЛ 3. СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ СУДОВОЮ ПАЛАТОЮ З РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ ТА РЕФЕРЕНДУМУ, А ТАКОЖ ЗАХИСТУ ПОЛІТИЧНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН

ПІДРОЗДІЛ 1. Забезпечення права особи на звернення до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів

1. Про розпорядника інформації щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності адвокатів

Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури володіє інформацією про перелік осіб, які притягалися до дисциплінарної відповідальності, та реквізитами цих рішень, оскільки створює її в процесі виконання своїх обов'язків. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури є розпорядником такої інформації в розумінні Закону України від 13 січня 2011 року № 2939-VI «Про доступ до публічної інформації».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 березня 2025 року у справі № 380/25348/23 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126136849>

2. Про обмеження права компенсації за зруйноване майно для іноземців

В українському законодавстві відсутні положення, які прямо дискримінували б іноземців за національністю, етнічною приналежністю чи іншими дискримінаційними критеріями. Право на компенсацію регулюється виключно об'єктивними критеріями, а саме: наявністю відповідного статусу, визначеного Законом України від 23 лютого 2023 року № 2923-IX «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України», та Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України». Отже, відсутність такого права у іноземців не може розцінюватися як дискримінація. Відсутність у іноземців права на отримання компенсації за шкоду, завдану їхньому нерухомому майну внаслідок збройної агресії російської федерації, є законним, виправданим і пропорційним рішенням держави. Це рішення повністю узгоджується з міжнародними стандартами, зокрема, положеннями Європейської конвенції з прав людини та загальновизнаними принципами міжнародного права. Отже, встановлені законом обмеження не є проявом дискримінації, а спрямовані на досягнення легітимної мети - забезпечення раціонального і ефективного

використання державних ресурсів в умовах воєнного стану та соціальноекономічних викликів

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 квітня 2025 року у справі № 200/5556/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126885224>

ПІДРОЗДІЛ 2. Справи, що виникають із відносин публічної служби, зокрема щодо прийняття та проходження служби

Глава 1. Проходження служби військовослужбовцями

1. Про право на додаткову винагороду військовослужбовцю

Підставою для виплати додаткової винагороди військовослужбовцю є відповідний наказ командира, а процедура підтвердження участі в бойових діях здійснюється шляхом видачі довідки та базується на одному з визначених документів (бойовому наказі, журналі бойових дій чи рапорті). Таким чином, навіть якщо підтверджуючі докази містять формальні недоліки, але засвідчують фактичну участь у заходах, це може бути достатньою підставою для нарахування додаткової винагороди

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 січня 2025 року у справі № 360/956/23 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124472228>

2. Про причинний зв'язок загибелі військовослужбовців

Положення Інструкції про розслідування та облік нещасних випадків з військовослужбовцями, професійних захворювань і аварій у Збройних Силах України, яка затверджена наказом Міністерства оборони України 27 жовтня 2021 року № 332 не поширюється на військовослужбовців, які загинули внаслідок бойових уражень або дій з боку противника в районі ведення бойових дій, оскільки такі випадки є бойовими людськими втратами і обліку як нещасні випадки не підлягають. Водночас випадки загибелі військовослужбовців, що сталися в районі ведення бойових дій або проведення операції Об'єднаних сил, але не пов'язані з бойовими ураженнями або діями з боку противника, розслідуються згідно з вимогами цієї Інструкції

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 травня 2025 року у справі № 300/6309/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127308596>

3. Про розрахункову величину для посадового окладу та окладу за військове звання з 20 травня 2023 року

З 20 травня 2023 року розміри посадових окладів, окладів за військовими (спеціальними) званнями військовослужбовців, осіб рядового та начальницького складу та деяких інших осіб розраховуються виходячи з розміру 1762 гривень та визначаються шляхом множення на відповідний тарифний коефіцієнт. Отже з 20 травня 2023 року пункт 4 постанови Кабінету Міністрів України «Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб» від 30 серпня 2017 року № 704 передбачає сталу розрахункову величину для посадового окладу та окладу за військове звання 1762 грн, а не прожитковий мінімум для працездатних осіб, встановлений на 01 січня календарного року

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 26 червня 2025 року у справі № 480/7154/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128436102>

Глава 2. Проходження публічної служби

1. Про неможливість оголошення конкурсу на посаду керівника комунального підприємства під час воєнного стану

Оголошення конкурсу, зокрема на посаду керівника комунального підприємства, на яку було здійснено призначення особи у період дії воєнного стану відповідно до абзацу першого частини п'ятої статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», можливе лише після припинення чи скасування воєнного стану

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 травня 2025 року у справі № 340/6569/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127557714>

2. Про притягнення службової особи до матеріальної відповідальності у зв'язку із затримкою розрахунку з працівником при його звільненні

Правова природа середнього заробітку, виплаченого у зв'язку із затримкою розрахунку при звільненні, у випадку його виникнення з вини конкретної службової особи, дає підстави кваліфікувати таку виплату як пряму дійсну шкоду, що, за наявності всіх інших необхідних юридичних елементів (протиправної поведінки, причинного зв'язку, вини), може бути підставою для притягнення особи до матеріальної відповідальності відповідно до Закону №160-IX «Про матеріальну відповідальність військовослужбовців та прирівняних до них осіб за шкоду, завдану державні»

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 26 червня 2025 року у справі № 420/18550/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128436715>

3. Про правове регулювання виплат для посад патронатної служби на території з підвищеною загрозою у зв'язку з можливими чи дійсними бойовими діями

Урядом передбачено два види виплат за роботу в умовах підвищеної небезпеки: підвищений посадовий оклад та надбавку за особливі умови праці. Обидві виплати мають однакову мету, спільну підставу – виконання обов'язків у зоні бойових дій – і встановлений граничний розмір у 50% посадового окладу. Водночас надбавка за особливі умови праці не поширюється на працівників судових органів, оскільки для них передбачено окреме правове регулювання аналогічного змісту

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 квітня 2025 року у справі № 200/6252/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126730411>

4. Про застосування статті 236 Кодексу законів про працю України в разі скасування судового рішення про поновлення працівника на посаді

Рішення про поновлення на роботі/посаді підлягають негайному виконанню й цей імператив адресований передовсім роботодавцю. Стаття 236 Кодексу законів про працю України за своєю суттю як раз установлює відповідальність за невиконання цих вимог у виді стягнення з роботодавця середнього заробітку за час затримки виконання рішення суду про поновлення на роботі працівника. В основі «затримки виконання», про яку йдеться в статті 236 Кодексу законів про працю України, перебуває саме нехтування роботодавцем наведеними правовими вимогами, що здатне мати для працівника наслідки у вигляді втрат від неотримання заробітної плати, неможливість працевлаштуватись тощо. Своєю чергою це означає, що зі скасуванням судового рішення про поновлення працівника, передумова застосування статті 236 Кодексу законів про працю України не зникає, оскільки залишається факт порушення роботодавцем вимог Закону про негайне виконання судового рішення в цій частині та обов'язковість судового рішення. Сама лише незгода з висновками суду про незаконність звільнення працівника та оскарження судового рішення із цих міркувань жодним чином не виправдовують порушення вказаних вимог Закону

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 квітня 2025 року у справі № 280/5280/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126521416>

ПІДРОЗДІЛ 3. Справи, що виникають з відносин публічної служби, зокрема щодо звільнення з публічної служби

1. Про врахування щомісячної винагороди для обчислення компенсації за невикористану відпустку при звільненні військовослужбовця

Винагорода, запроваджена постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 року №168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану», яка виплачувалась як щомісячний додатковий вид грошового забезпечення, має враховуватися в загальній сумі грошового забезпечення для обчислення компенсації за всі невикористані дні щорічної основної відпустки, оскільки підпункт 6 розділу XXXI Порядку виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 07 червня 2018 року № 260, не містить жодних винятків щодо урахування таких винагород

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 січня 2025 року у справі № 240/31245/23 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124408981>

2. Про неможливість звільнення з військової служби під час мобілізації через досягнення пенсійного віку

Призначення пенсії за віком на підставі пункту 4 частини першої статті 115 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», згідно з приписами Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», не є належною та достатньою підставою для звільнення з військової служби за призовом під час мобілізації та дії воєнного стану

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 січня 2025 року у справі № 420/30545/23 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124647906>

3. Про право командування приймати рішення щодо увільнення військовослужбовців від займаних посад і їх подальшого призначення

Скорочення штатних посад та зміна організаційно-штатної структури, зокрема у разі переведення військових формувань на штати воєнного часу, є законними підставами для зарахування військовослужбовців у розпорядження посадових осіб для вирішення питання щодо їх подальшого службового використання. Незазначення у наказі конкретного підпункту відповідного положення не є підставою для

скасування такого наказу, якщо його видання відповідає вимогам чинного законодавства

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 07 лютого 2025 року у справі № 520/1298/23 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125012035>

4. Про можливість звільнення з військової служби одного із синів для догляду за батьком – особою з інвалідністю

При вирішенні питання про звільнення військовослужбовця з військової служби за сімейними обставинами у зв'язку з необхідністю догляду за одним із батьків, який є особою з інвалідністю I групи, слід враховувати не лише фізичну наявність інших членів сім'ї першого або другого ступеня споріднення, але й їхню реальну можливість здійснювати такий догляд

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 лютого 2025 року у справі № 380/16966/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125483405>

5. Про правову природу додаткової винагороди при звільненні зі служби в поліції

За своєю правовою природою додаткова винагорода, встановлена пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 року № 168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану», є одноразовим додатковим видом грошового забезпечення

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 березня 2025 року у справі № 240/2921/23 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126169157>

ПІДРОЗДІЛ 4. Громадський порядок та безпека, національна безпека та оборона України (зокрема щодо дорожнього руху, транспорту та перевезення пасажирів)

1. Про повноваження Служби безпеки України при прийнятті рішень про заборону в'їзду в Україну іноземцям та особам без громадянства

Повноваження Служби безпеки України щодо прийняття рішення про заборону іноземцю в'їзду в Україну є виключними та дискреційними і суд не може здійснювати переоцінку загроз національній безпеці України, яка попередньо здійснена Службою безпеки України. Саме Служба безпеки України наділена виключною компетенцією надавати оцінку наявності в діях відповідних суб'єктів загроз національній безпеці та приймати за результатами такої оцінки відповідне рішення

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 квітня 2025 року у справі № 600/6944/21-а можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126693469>

2. Про статус автомобільного перевізника, що здійснює перевезення вантажів

Автомобільним перевізником, що здійснює перевезення вантажів на договірних умовах, є суб'єкт господарювання, який відповідно до законодавства надає послугу згідно з договором про перевезення вантажу транспортним засобом, що використовується на законних підставах. Тобто законодавець пов'язує наявність статусу автомобільного перевізника, що здійснює перевезення вантажів саме із наявністю договору про перевезення вантажу транспортним засобом, що використовується на законних підставах. Законними підставами використання транспортного засобу є використання транспортних засобів, які належать перевізнику на праві власності або згідно з правом користування, яке опосередковується укладенням відповідних договорів. Для підтвердження наявності статусу «автомобільного перевізника, що здійснює перевезення вантажу» необхідно встановити дві ознаки: 1) наявність договору про перевезення вантажу транспортним засобом; 2) використання транспортного засобу на законних підставах

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 березня 2025 року у справі №120/10641/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125825620>.

ПІДРОЗДІЛ 5. Примусове виконання судових рішень і рішень інших органів

1. Про стягнення з боржника виконавчого збору й основної винагороди за виконання одного судового рішення

Виконавче законодавство не ставить право приватного виконавця на отримання основної винагороди в залежність від тієї обставини, що на примусовому виконанні в органах державної виконавчої служби перебуває постанова державного виконавця про стягнення виконавчого збору. Це право залежить від того, чи виконане рішення в повному або частковому обсязі внаслідок дій приватного виконавця. На противагу цьому виконавче законодавство містить норму, у якій обумовлений випадок, коли виконавчий збір не стягується або припиняється стягуватися у зв'язку з участю приватного виконавця у процедурі виконання того самого виконавчого документа. У випадках, коли стягувач самостійно передає виконавчий документ на виконання приватному виконавцю, після того як державний виконавець уже розпочав стягнення

виконавчого збору, останнє виконавче провадження підлягає закінченню

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 березня 2025 року у справі № 580/245/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125855202>

2. Про підстави виключення боржника з Єдиного реєстру боржників

Повернення виконавчого документа стягувачу у зв'язку з відсутністю у боржника майна, на яке може бути звернено стягнення, не є підставою для виключення відомостей про боржника з Єдиного реєстру боржників

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 03 квітня 2025 року у справі № 580/12260/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126346362>

РОЗДІЛ 4. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПИТАННЯ

ПІДРОЗДІЛ 1. Право звернення до суду

1. Про відсутність у Державної служби України з надзвичайних ситуацій права звертатися до суду з позовом щодо зобов'язання приведення у стан готовності захисних споруд

Коло правовідносин, у яких територіальний орган Державної служби України з надзвичайних ситуацій може бути позивачем, розширилось, тобто перестало бути виключним, проте потребує чіткої кореляції з положенням закону, який би передбачив відповідний випадок, за якого Державна служба України з надзвичайних ситуацій може подати до суду позовну заяву. У чинній редакції пункту 48 частини другої статті 17-1 Кодексу цивільного захисту України окреслена прив'язка правової підстави звернення до суду із нормою закону, і лише за її наявності Державна служба України з надзвичайних ситуацій може набути статусу позивача. Законодавець у відповідних профільних нормативно-правових актах не наділив Державну службу України з надзвичайних ситуацій правом на звернення до суду із позовом щодо приведення у стан готовності захисних споруд та, відповідно, правом на оскарження бездіяльності балансоутримувачів щодо допущеного неналежного стану таких захисних споруд.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 24 січня 2025 року у справі № 400/9970/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124675959>

2. Про неможливість касаційного оскарження постанов апеляційного суду, що усувають перешкоди для продовження розгляду справи

Постанови суду апеляційної інстанції, які скасовують ухвали суду першої інстанції, що не вирішують спір по суті, а лише усувають перешкоди для подальшого провадження у справі (зокрема, ухвали про повернення позову, відмову у відкритті провадження, залишення позову без розгляду), не підлягають касаційному оскарженню відповідно до норм Кодексу адміністративного судочинства України, оскільки вони не є остаточним рішенням по суті справи, а лише сприяють відновленню процесуального руху справи в суді першої інстанції

Детальніше з текстом ухвали Верховного Суду від 19 березня 2025 року у справі № 380/970/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126003765>.

ПІДРОЗДІЛ 2. Юрисдикція спору

1. Про неможливість оскарження наказу Пенсійного фонду України в частині надання працівникам відділу обслуговування громадян права підпису розрахунків фактичних витрат на виплату та доставку пенсій

Позовні вимоги щодо оскарження наказу органу Пенсійного фонду України в частині надання права підпису розрахунків фактичних витрат на виплату та доставку пенсій, призначених на пільгових умовах, від імені цього органу працівникам відділу обслуговування громадян (Сервісних центрів), а саме начальникам відділів обслуговування громадян, їх заступникам та головним спеціалістам, не підлягають розгляду як у порядку адміністративного судочинства, так і взагалі судовому розгляду.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 08 січня 2025 року у справі № 120/5665/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124288356>.

ПІДРОЗДІЛ 3. Процесуальні строки

1. Про обчислення строків звернення до суду при вирішенні спорів щодо стягнення заробітної плати (грошового забезпечення) у зв'язку з набуттям чинності змінами до статті 233 КЗпП України

Якщо мають місце тривалі правові відносини, які виникли під час дії статті 233 КЗпП України в редакції, що була чинною до 19 липня 2022 року, та були припинені на момент чинності дії статті 233 КЗпП України в редакції Закону України «Про

внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин», то в такому випадку правове регулювання здійснюється таким чином: правовідносини, які мають місце в період до 19 липня 2022 року, підлягають правовому регулюванню згідно з положенням статті 233 КЗпП України (у попередній редакції); у період з 19 липня 2022 року підлягають застосуванню норми статті 233 КЗпП України у редакції Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин». З урахуванням пункту 1 глави ХІХ «Прикінцеві положення» КЗпП України та постанови Кабінету Міністрів України від 27 червня 2023 року № 651 відлік тримісячного строку звернення до суду зі спорами, визначеними статтею 233 КЗпП України, почався 01 липня 2023 року

Детальніше з текстом постанови судової палати з розгляду справ щодо виборчого процесу та референдуму, а також захисту політичних прав громадян КАС ВС від 21 березня 2025 року № 460/21394/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126036858>

2. Про врахування мобілізації як поважної причини для поновлення процесуальних строків

Сам факт мобілізації особи не є безумовною поважною причиною для поновлення процесуальних строків. Позивач має обґрунтувати, що перебував у зоні бойових дій або в умовах, які унеможливлювали звернення до суду у встановлений законом строк

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 07 квітня 2025 року у справі № 260/651/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126453406>

3. Про обчислення строку на апеляційне оскарження судового рішення в разі правонаступництва суб'єкта владних повноважень

Річний преklusивний строк на апеляційне оскарження судового рішення, встановлений частиною другою статті 299 Кодексом адміністративного судочинства України, не починає свій перебіг заново та не поновлюється для правонаступника суб'єкта владних повноважень, який був стороною у справі, у зв'язку із фактом (датою) виникнення правонаступництва. Тобто, правонаступник набуває право на апеляційне оскарження судового рішення лише в межах того річного строку, який розпочався з дня складення повного тексту відповідного судового рішення для суб'єкта владних повноважень, що вибув зі складу учасників справи, і не впливає на момент звернення правонаступника з апеляційною скаргою. Обставина, коли саме правонаступник фактично дізнався про існування оскаржуваного судового рішення (якщо це сталося після спливу річного преklusивного строку, обчисленого від дати складення повного судового рішення для суб'єкта владних повноважень,

що вибув зі складу учасників справи), не є підставою для зміни порядку обчислення цього строку. Зазначене обумовлено преклюзивним характером зазначеного строку, спрямованим на забезпечення правової визначеності та остаточності судових рішень у публічно-правових спорах за участю суб'єктів владних повноважень

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 03 червня 2025 року у справі № 2-а-538/09 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127846625>

ПІДРОЗДІЛ 4. Забезпечення позову

1. Про застосування заходів забезпечення позову у справах про стягнення податкового боргу в умовах воєнного стану

У разі невжиття заходів забезпечення позову, на ймовірно завдання значної шкоди як інтересам позивача, так і публічним інтересам може вказувати сукупність таких факторів, як-от: наявність заборгованості держави перед платником у зв'язку з регульованими тарифами; ведення діяльності на території, що належить до зони бойових дій; загрозливий вплив заходів стягнення на безперервність надання життєво необхідних послуг; відсутність належного державного фінансування. Усі ці фактори у своїй сукупності дають достатні підстави вважати, що стягнення безготівкових коштів у безспірному порядку без попередньої оцінки правомірності відповідного рішення контрольного органу могло б об'єктивно призвести до суттєвих перешкод у забезпеченні безперервного надання життєво важливих послуг, а також до значного ускладнення подальшого поновлення порушеного права. Особливу увагу у справі було приділено характеру діяльності платника як суб'єкта критичної інфраструктури, який забезпечує функціонування централізованої системи холодного водопостачання та водовідведення для населення м. Харкова та Харківської області.

Вжиття заходів забезпечення позову є правомірним у разі відповідності вимогам статей 150–151 Кодексу адміністративного судочинства України, без порушення балансу інтересів сторін, у межах заявлених вимог, з обґрунтуванням потреби захистити права особи до завершення розгляду справи по суті. Заходи забезпечення позову мають відповідати принципам процесуальної пропорційності, обґрунтованості, адекватності та правової визначеності, а також бути спрямованими на запобігання завданню шкоди публічним інтересам у контексті забезпечення базових потреб населення або функціонування об'єкта критичної інфраструктури в умовах воєнного стану.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 червня 2025 року у справі № 520/2073/25 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127920711>

2. Про недостатність факту відкриття виконавчого провадження як підстави для вжиття заходів забезпечення позову

Саме по собі відкриття виконавчого провадження за виконавчим документом без наведення позивачем обставин, які обґрунтовано свідчать про неможливість відновлення прав та інтересів у разі задоволення позову, не є беззаперечним свідченням настання тяжких негативних наслідків для позивача, та, відповідно, не свідчить про наявність обставин, за яких допускається вжиття заходів забезпечення позову.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 19 червня 2025 року у справі № 260/976/25 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128262822>

ПІДРОЗДІЛ 5. Апеляційне оскарження судових рішень

1. Про неможливість касаційного оскарження постанов апеляційного суду, що усувають перешкоди для продовження розгляду справи

Постанови суду апеляційної інстанції, які скасовують ухвали суду першої інстанції, що не вирішують спір по суті, а лише усувають перешкоди для подальшого провадження у справі (зокрема, ухвали про повернення позову, відмову у відкритті провадження, залишення позову без розгляду), не підлягають касаційному оскарженню відповідно до норм Кодексу адміністративного судочинства України, оскільки вони не є остаточним рішенням по суті справи, а лише сприяють відновленню процесуального руху справи в суді першої інстанції.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 19 березня 2025 року у справі № 380/970/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126003765>

ПІДРОЗДІЛ 6. Судові витрати

1. Про сплату судового збору за подання апеляційної скарги

Скаржник – військова частина, у межах строку на усунення недоліків апеляційної скарги, продемонстрував суду добросовісну поведінку щодо направлення заяви до начальника забезпечувального фінансового органу про надання бюджетних асигнувань для сплати судового збору за подання апеляційної скарги до апеляційного адміністративного суду, що є належним підтвердженням наміру виконати обов'язок щодо сплати судового збору за подання апеляційної скарги у справі

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 лютого 2025 року у справі № 560/16696/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125251981>

Огляд судової практики Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду за I півріччя 2025 року. Рішення, внесені до ЄДРСР за період з 01.01.2025 по 30.06.2025 / Упоряд.: управління аналітичної та правової роботи Касаційного адміністративного суду департаменту аналітичної та правової роботи Апарату Верховного Суду; управління забезпечення роботи судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів секретаріату Касаційного адміністративного суду. Київ, 2025. – 48 с.

Застереження: видання містить правові позиції Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду. У них викладено лише основний висновок щодо правового питання, яке виникло у справі. Для правильного розуміння висловленої в судовому рішенні правової позиції необхідно ознайомитися з його повним текстом, розміщеним у Єдиному державному реєстрі судових рішень.

Стежте за нами онлайн

 fb.com/supremecourt.ua

 @supremecourt_ua

 t.me/supremecourtua

 x.com/supremecourt_ua

 so.supreme.court.gov.ua